

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

Всеукраїнська
науково-практична
конференція
**МЕНЕДЖМЕНТ
XXI СТОРІЧЧЯ**

28-29 травня 2015 року

Міністерство освіти і науки України

Вінницький національний аграрний університет

Всеукраїнська науково-практична конференція

МЕНЕДЖМЕНТ XXI СТОРІЧЧЯ

28-29 травня 2015 р.

м. Вінниця

УДК 332:338.432

ББК 65.9(4УКР) 32 + 65.049(4УКР)

Е-45

Менеджмент XXI сторіччя / Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції/ Редколегія: Калетнік Г.М., Мазур А.Г. та інші. – Вінниця: ВНАУ, 2015.

Друкується за рекомендацією Вченої ради факультету менеджменту та права Вінницького національного аграрного університету. Протокол №10 від 21 травня 2015 року.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Калетнік Григорій Миколайович, президент університету, д.е.н., професор, академік НААН України, голова організаційного комітету;

Мазур Анатолій Григорович, завідувач кафедри аграрного менеджменту, д.е.н., професор, заступник голови організаційного комітету;

Яремчук Олександр Степанович, перший проректор, д.с.-г.н., доцент;

Янчук Галина Василівна, проректор з науково-педагогічної і фінансово-економічної роботи, к.е.н., доцент;

Мазур Віктор Анатолійович, проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к.с.-г.н., доцент;

Мельничук Ольга Федорівна, декан факультету менеджменту та права, к.ю.н., доцент;

Дармограй Ольга Вікторівна, директор навчально-наукового центру університету

Омельчук Василь Андрійович, завідувач кафедри правознавства, д.ю.н., професор;

Ціхановська Вікторія Михайлівна, завідувач кафедри менеджменту ЗЕД, готельно-ресторанної справи та туризму, к.е.н., доцент;

Левчук Костянтин Іванович, завідувач кафедри історії України та філософії, д.і.н., професор;

Шаманська Олена Ігорівна, завідувач кафедри дорадництва та інформаційних технологій в менеджменті, к.е.н., доцент;

Логоша Роман Васильович, доцент кафедри аграрного менеджменту, к.е.н., доцент.

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ РИНКУ ТЕХНІЧНИХ КУЛЬТУР АПК Колесник Т.В., Пронько Л.М.	5
ВИДИ І ФОРМИ АГРОПРОМИСЛОВОЇ ІНТЕГРАЦІЇ Мазур К.В.	10
ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ДОВІДКОВИХ СИСТЕМ ПІДПРИЄМСТВ МАЛОГО ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ Підгурський О.І.	14
РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ Пчелянська Г.О., Логоша Р.В.	17
МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА Майданик І.С.	21
МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ МОЛОКА ТА МОЛОЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ Недбалюк О.О.	25
ВПРОВАДЖЕННЯ ЕКСПЕРТНИХ СИСТЕМ В УПРАВЛІННІ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА Волонтир Л.О., Бурденюк І.І.	28
ЗАСТОСУВАННЯ МАРКЕТИНГУ В БАНКІВСЬКІЙ СФЕРІ Мамалига С.В.	31
СУТНІСТЬ ТА ЗМІСТ РЕСТРУКТУРИЗАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ АПК В КОНТЕКСТІ СИСТЕМНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ЗМІН НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ Редько М.С.	36
АГРОМАРКЕТИНГ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ Левченко О.О.	39
ПРОБЛЕМАТИКА ХОЛДІНГІВ В АГРОПРОМИСЛОВОМУ ВИРОБНИЦТВІ Янчук О.В.	42
УЧАСТЬ АСОЦІАЦІЇ ФЕРМЕРІВ УКРАЇНИ У ВІДРОДЖЕННІ ФЕРМЕРСЬКОГО РУХУ (перша пол. 90-х рр. ХХ ст.) Левчук К.І.	44
ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСУВАННЯ ЗАХОДІВ ЩОДО ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В УКРАЇНІ Тодосійчук В.Л.	48

внутрішнього товарообороту, які дають можливість оцінити зміни платоспроможного попиту населення.

5. Аналіз сезонних коливань.

6. Визначення частки суб'єкта ринку молочної продукції.

7. Для характеристики структури ринку молока та молочної продукції можна використовувати наступні показники ринкової концентрації:

- коефіцієнт ринкової концентрації, який показує частку найбільших постачальників на ринку молока та молочної продукції. Якщо $K > 1$, то це свідчить про відсутність концентрації, а отже ринок є конкурентним. При $K < 1$ – на ринку висока ступінь концентрації, тобто ринкова влада підприємств велика, а при $K = 1$ - між частками існує лінійна залежність [3, с. 67].

- індекс ринкової концентрації Хіршмана-Херфіндаля враховує чисельність підприємств та нерівність їх положення на ринку, тобто він також характеризує рівень монополізації ринку [2, с. 168]].

Чим менше значення має індекс, тим менша концентрація і сильніша конкуренція на даному ринку. Для монопольного ринку значення $I_{XX} \rightarrow 1$, а для конкурентного - $I_{XX} \rightarrow 0$ (при умові наявності на ринку більше 100 підприємств).

Висока концентрація ринку молока та молочної продукції визначається сукупною часткою трьох-чотирьох великих підприємств (тобто коефіцієнтом ринкової концентрації) і коефіцієнтом Хіршмана-Херфіндаля (I_{XX}), який показує, яку частку ринку та яке місце на ньому займають менші підприємства. А також, чи є передумови при даній структурі ринку для протидії дрібніших підприємств ринковій силі більших.

Для оцінки стану регіонального ринку молока та молочної продукції використовуються також кількісні показники, а саме:

1) наявність (або відсутність) бар'єрів входу на ринок для потенційних конкурентів (підприємства, які виготовляють молочну продукцію, але не продають її, а також нові господарські суб'єкти, що входять на даний ринок) та ступінь їх подолання;

2) відкритість ринку для міжрегіональної та міжнародної торгівлі.

Отже, аналіз і порівняння кількісних та якісних показників, що характеризують структуру ринку молока та молочної продукції, дозволяє нам досить точно визначити положення кожного підприємства по виробництву молока та молочної продукції на ринку, ступінь розвитку конкуренції на даному ринку, а також визначити до якого типу ринкової структури належить ринкова структура ринку молока та молочної продукції.

Тобто, аналіз ринку молока та молочної продукції має бути комплексним, і досліджувати набагато ширше коло питань, ніж використовуються у

стандартних методиках. Дослідження ринку на рівні регіону також повинно враховувати кліматичні, демографічні, транспортні, природно-ресурсні та інші фактори.

Список використаних джерел:

1. Белявский И.К., Кулагина Г.Д., Коротков А.В. и др. Статистика рынка товаров и услуг. – М.: Финансы и статистика, 1997. – 430 с.
2. Березин И. С. Маркетинговый анализ. Рынок. Фирма. Товар. Продвижение / И. С. Березин. – 3-е изд., испр. и доп. – Москва: Вершина, 2008. – 480 с.
3. Шерер Ф., Росс Д. Структура отраслевых рынков: Пер. с англ. – М.: ИНФРА – М, 1997. – 698 с.

УДК 681.5

ВПРОВАДЖЕННЯ ЕКСПЕРТНИХ СИСТЕМ В УПРАВЛІННІ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

Волонтир Л.О., к.т.н., доцент,

Бурденюк І.І., к.т.н., доцент,

Вінницький національний аграрний університет

В статті наведено характеристику відомих експертних систем в економічній галузі на світовому ринку. Розглянуто та проаналізовано особливості побудови економічних експертних систем. Наголошено на необхідності впровадження ЕЕС на аграрних підприємствах.

Ключові слова: економічна експертна система (ЕЕС), управління підприємством, бази знань, предметна область, управлінські рішення, Web-сервіс.

Розвиток бізнесу в сучасних умовах характеризується значним збільшенням об'єму інформації. Діяльність підприємств пов'язана з інформаційними системами. Функціонування в умовах глобалізації й нестабільності зовнішнього середовища, підвищення конкурентоспроможності, яка у значній мірі залежить не тільки від наявних виробничих можливостей, але й від ефективності управління, здатність адаптуватися до нових умов, які вимагають використання нових підходів до процесів прийняття управлінських

рішень, складність контролюваності інформаційних потоків – все це зумовлює застосування експертних систем в управлінні господарською діяльністю підприємства та прийнятті науково-обґрунтованих управлінських рішень. ЕС здатні знайти вирішення цих проблем, зробивши процеси, які відбуваються у системах управління, достатньо зрозумілими для людини.

Теоретичні і практичні питання актуальності і перспектив розвитку експертних систем в економіці досліджено у роботах вітчизняних і зарубіжних вчених: Н.М.Абдикеев, К.В.Балдін, Д.Барні, А.Болінджер, Т.Дайвенпорт, А.М.Кармінський, В.Л.Макарова, Б.З.Мільнер, Е.Б.Моргунов, С.В.Рубцов, Г.А.Титоренко, В.Б.Уткін, Г.Я.Гольдштейн, А.А.Гапоненко та ін..

Метою роботи є дослідження можливості впровадження програм, які можуть замінити експерта-людину при вирішенні складних виробничих завдань та дають якісні та ефективні результати рішення для проведення управлінської діяльності.

Управлінська галузь відрізняється від предметних галузей, у яких створені й успішно функціонують експертні системи. Специфіка використання пов'язана з складністю, динамічністю і великими обсягами знань, що підлягають відтворенню за допомогою комп'ютерної техніки і необхідні для прийняття оптимальних управлінських рішень.

Управління підприємством припускає виконання ряду функцій управління, основними з яких є: планування, облік, аналіз, регулювання.

Під експертною системою прийняття рішення на підприємстві розуміють складні програмні комплекси, які оперують знаннями з метою отримання задовільного та ефективного рішення у вузькій предметній області.

Експертна економічна система включає: базу знань, базу даних, блок розрахунків, блок введення і коригування даних, блок логічних висновків і діагнозу, блок набуття знань, блок пояснень [1].

При побудові ЕС необхідно враховувати ряд вимог: наявність досвідчених експертів у даній ПО, які можуть вербальною мовою описати методи, необхідні для обробки об'єктів ПО; задачі, які вирішуються, мають бути достатньо зрозумілими і відносно структурованими, повинні бути виділені основні поняття, відносини. Для побудови ефективної ЕС, у процесі її розробки, мають приймати участь: експерт з ПО, завдання якої буде вирішувати ЕС, інженер по знаннях – фахівець із розробки ЕС, програміст, який здійснює модифікацію і узгодження інструментальних засобів.

ЕС використовуються на підприємстві для вирішення задач у цілому, а не лише суто економічних питань. Важлива задача при розробці ЕС – вибір технології для програмно-апаратної реалізації, оскільки при правильно обраній технології можливий комплекс нормального функціонування технічних засобів

допоможе реалізації цілей та задач інформаційної системи.

Реалізація ЕЕС можлива при застосуванні гарантоздатних сервіс-орієнтованих систем у вигляді надійних web-серверів. Лідируючі позиції у сфері розробки сервіс-орієнтованих програм займає технологія Web-сервісів. Web-сервіс є типовою Web-програмою, яка побудована за допомогою багаторівневої архітектури. Переважною відмінністю Web-сервісу є використання передачі даних спеціалізованому XML - протоколу (SOAP) та наявність гнучкої системи розробки та використання. Використання подібної технології для реалізації експертної системи значно підвищить її якісні характеристики [2].

Багато фірм на Уолл-Стріт встановили ЕС для вирішення завдань у таких напрямках як торги на фондових біржах, автоматичне розуміння новин, кредитний аналіз, управління ризиками, побудова портфелів кредитів та інвестицій, оцінка рейтингу банків, автоматизація аудиту, прогнозування змін на фінансовому ринку і т.д..

Прикладами цього є цілий клас консультативних ЕС: Bear, Sterns&Company's Broker Monitoring System, Athena Group's Portfolio Advisor, Trader's Assistant – спільно розроблені корпораціями Author D. Little Corporation, Knowledge – Based Network Corporation та ще шістьма фінансовими інститутами. Японський банк – Sanwa Bank – один з найбільших світових банків, який застосовує ЕС Best Mix для поліпшення якості своєї інформації з інвестицій [3].

Фірма Information System Department разом з New York University розробили ЕС Intelligent Hedger, яка заснована на знаннях підходу від ризику у задачах страхування. Вирішуються проблеми величезної кількості постійно зростаючих альтернатив страхування від ризиків, швидке прийняття рішень в прискореному потоці інформації менеджерами з ризиків, а також нестача відповідної машинної підтримки на ранніх стадіях процесу розробки систем страхування від ризиків, що передбачають широку сферу різних оптимальних рішень для менеджерів з ризиків. У даній системі розробка страхування від ризику сформульована як багатоцільова оптимізаційна задача. Дане завдання оптимізації включає кілька складнощів, з якими існуючі технічні рішення не справляються. Система використовує об'єктне уявлення, охоплює глибокі знання з управління ризиком і полегшує емуляцію первинних міркувань, які керують ризиками, а також корисні для висновків та їх пояснень.

ЕС виступає серйозним помічником у роботі мереж з продажу будівельних матеріалів і є інструментом для успішного позиціонування на ринку. А для виробників програма з розрахунку ремонту є ефективним каналом взаємодії зі споживачем, що дозволяє швидко і точно донести інформацію про